

Kako bi potres prestala slovenska mesta

PLANET TV, 30. 12. 2020, DANES, 18:05

VALENTINA PLASKAN (voditeljica)

Kaj bi se zgodilo, če bi se grozljivih 20 sekund iz Petrinje ponovilo tudi pri nas? Škoda bi se merila v milijardah evrov in tudi veliko smrti. Za primerjavo, potres ki je pred 22-imi leti kot najbolj uničujoč v zadnjih 100-ih letih razdejal Posočje, je bil 25 šibkejši od včerajšnjega na Hrvaškem. V Sloveniji je potresno ogroženih med 20 do 56 000 objektov, največ v Ljubljani, ki poleg idrijskega in Krškega območja velja za najbolj ogrožen del Slovenije. Tu se namreč nahaja največ starejših zgradb in tudi gradenj, ki so nastale po 2. svetovni vojni. Slovenija je glede na potresno varno stavb in glede na nevarnost potresov sicer srednje ogrožena, podrobnosti pa ima Nataša Repovž.

NATAŠA REPOVŽ (novinarka)

Kaj nas v primeru potresa v Sloveniji lahko skrbi?

MAG. MARJANA LUTMAN (Zavod za gradbeništvo Slovenije)

Ja, skrbeti nas morajo predvsem tiste stavbe iz obdobja med letom 45 in 65. Tiste, ki so visoke, pa nimajo dovolj zidov. Ali pa če smo v teh zidovih naredili nove vratne odprtine ali celo večje preboje. Take stavbe nes morajo skrbeti, ker pogosto se nad novimi odprtinami vgradi zgolj ena traverza, da se prenese navpično obtožba levo desno. Kaj bo v primeru potresa se pa pogosto, oziroma premalokrat sprašujejo.

NATAŠA REPOVŽ (novinarka)

Potres z enako magnitudo kot na Hrvaškem bi se lahko zgodi tudi pri nas. Verjetnost je majhna, a projekcije skupine potresnega inženirstva že obstajajo.

PROF. DR. MATJAŽ DOLŠEK, univ. dipl. inž. grad. (Fakulteta za gradbeništvo in geodezijo, **UL**)

Študije ki jih delamo in tudi trenutno zdele popravljamo študijo da simuliramo potres v Petrinji, če bi se zgodil v Ljubljani, približno 5 km severno od Prešernovega trga. Preliminarni rezultati kažejo, da bi bila neposredna škoda na stavbah nekje velikostnega reda 10 milijard evrov.

NATAŠA REPOVŽ (novinarka)

Nove stavbe ob enaki magnitudi kot na Hrvaškem naj ne bi utrpela večjih poškodb. Bolj ranljive bi bile stavbe iz obdobja 50-ih, 60-i let prejšnjega stoletja, ki so jih gradili v višino. Samo v Ljubljani je problematičnih 15 stopnic. Nobena ni bila projektirana na horizontalne potresne sile. Tudi v stavbi Fakultete za gradbeništvo in geodezijo, pravi Dolšek, se ne bi zadrževali.

PROF. DR. MATJAŽ DOLŠEK, univ. dipl. inž. grad. (Fakulteta za gradbeništvo in geodezijo, **UL**)

Ta je bila pretirana na 2 % teže. Se pravi na potresno silo, ki znaša 2 % teže v horizontalni smeri. In te sile so zelo majhna. Recimo potencial je verjetno, ko se je zgodil na Hrvaškem, recimo v okolici epicentra, je bil potencial za take sile.. Nimamo še točnih podatkov, ampak ocenjujem nekje tam 60, 70 %. In to je ta velik razkorak, tako da verjetno bi se stare stavbe potem pri nas močno poškodovale, nekatere pa žal tudi porušile in ocenjujemo, da bilo tudi več 100 smrtnih žrtev.

NATAŠA REPOVŽ (novinarka)

Različna obdobja so skozi zgodovino pustila različne stavbe, glede na takratno gradbeno prakso. Danes veljajo skupni evropski standardi za potresno odporno projektiranje. Iskanje različnih, tudi kritičnih stavb, je ključno za različne prognoze, dodalo Lutmanova.

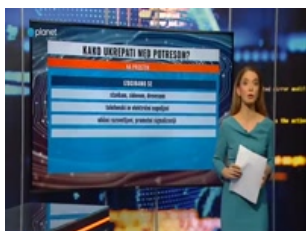

MAG. MARJANA LUTMAN (Zavod za gradbeništvo Slovenije)

Ker vedno se najde kakšna nova stavba, nov tip. Še vedno smo presenečeni, ko so nekatere stavbe imajo nosilne zidove le v prečni smeri. Vzdolžni pa ... vzdolžni smeri so pa zgolj neke vrste polnilni zidovi, kjer za navpično obtežbo niso bili potrebni.

NATAŠA REPOVŽ (novinarka)

O enega milijona stavb, koliko jih je v Sloveniji, je problematičnih okoli 4 odstotke, še pravi Lutmanova. Po nekaterih izračunih pa, doda Dolšek, v njih živi med 80 000 in 200 000 ljudi.

VALENTINA PLASKAN (voditeljica)

In ker tudi Slovenija leži na potresno nevarnem območju je torej zelo pomembno, da vemo kako pravilno ukrepati, če se stene pričnejo tresti tudi pri nas. Če ste torej v hiši, stanovanju, na delovnem mestu, torej v zaprtem prostoru je potrebno določiti varna mesta, kamor se ljudje lahko zatečejo med potresom. Gre torej za mesta pod trdimi mizami, med podboji vrat in pot ob notranjih nosilnih stenah. Med potresom se je pomembno prav tako izogibati zunanjim in predelnih stenam, dimnikom in opekam, večjim steklenim površinami. Velikim omaram in tudi mestom, od koder lahko padejo luči s stropa in pa tudi težki predmeti. Pomembno je, da poskušamo ostati seveda mirni in prisebni, kolikor je to takšnih situacijah mogoče. Pomembno je, da v potresu ne pričnemo teči iz stavbe, ne uporabljamo dvigala ali stopnic in ne skačemo skozi okna. Če pa se v času potresa nahajate na prostem, pa se morate izogibati stavbam, zidovom, drevesom, telefonski in električni napeljavi, ulični razsvetljavi, prometni signalizaciji, daljnovodom, nadvozom, podvozom, mostovom, predorom, rečnih brežin in tudi obalam.